

Fővárosi Ítéltábla
5.Pf.21.259/2014/7.

A Fővárosi Ítéltábla felperes neve (felperes címe) felperesnek - az ügyész által képviselt Legfőbb Ügyészség (1055 Budapest, Markó u. 16.) alperes ellen kártérítés iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2014. június 25. napján meghozott 24.P.21.287/2014/5. számú ítélete ellen a felperes részéről 6. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a 19.P.22.790/2011/19. számú részítéletével elutasította a felperes személyes adatok kiadására irányuló kereseti kérelmét. A Fővárosi Ítéltábla a 2.Pf.21.532/2012/4. számú részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyta. A Kúria a Pfv.IV.20.060/2013/8. számú részítéletével a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes a részítélettel el nem bírált végleges keresetében a Ptk. 339. § (1) bekezdése, 349. § (3) bekezdése, 355. § (1) és (2) bekezdése alapján nem vagyoni kára megtérítéseként 50.000.000 forint általános kártérítés és ezen összeg után 2000. január 1-től járó, a Ptk. 232. § (1) és (3) bekezdése szerinti kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Előadta, hogy az alperes 1999. január 1. napja óta folyamatosan, alaptalanul büntetőeljárás hatálya alatt tartja, mellyel súlyosan és tartósan megnehezíti az életét. Az ügyészség ellenséggént kezeli személyét és törvénysértő módon, koncepciós alapon folytatja vele szemben az eljárásokat. Szándékosan megsérti az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 28. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét és az egyenlő bánásmód követelményét. A bíróság ítéletei minden esetben a felmentését tartalmazzák, mely bizonyítja, hogy az alperes vele szemben alaptalanul, koholt vádak alapján indította meg az eljárást. A ... kerületi Ügyészség a B..... számú vádiratában hamis vád büntetvével, a ... kerületi Ügyészség a B..... számú vádiratában csempészet büntetvével, a ... kerületi Ügyészség B..... számú vádiratában hamis vád büntetvével vádolta, de a bíróságok mindegyik esetben felmentették e vádak alól. A ... kerületi Ügyészség B..... számú vádiratában számvitel rendje megsértésének vétségével vádolta, a bíróság azonban bűncselekmény hiányában megszüntette a büntetőeljárást. Az alperes a 2011. március 23. napján kelt számú határozatában a törvénysértést elismerte: "...a vádemelés, bűncselekmény hiányában, illetve büntethetőséget megszüntető ok fennállása mellett, szakmai hiba...". A felperes az elsőfokú eljárás során (24.P.22.790/2011/36. jegyzőkönyv) olyan nyilatkozatot is tett, miszerint „nem személyiségi jogsértés az alperes magatartása, hanem ténylegesen jogszabálysértő magatartásával okozati összefüggésben felmerülő károkozás". A

hivatkozott büntetőeljárások beszerzett iratai bizonyítják a kár bekövetkezését és a kártérítés nagyságát. Kitűnik belőlük, hogy hány beadványt írt, hány tárgyaláson kellett megjelennie. Jogtanácsosként dolgozik 1999. év óta, a munkadíja 14.000 forint/óra. Ha kiszámítja, hány munkaórát töltött azzal, hogy részt vegyen az eljárásokban, az az 50.000.000 forintot meg is haladja. A tárgyalás berekesztése előtt a felperes az írásbelivel egyezően tartotta fenn kereseti kérelmét.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint jogellenesség és felróhatóság hiányában nem terheli kártérítési felelősség, egyébként pedig el is túlzott a követelt kártérítés mértéke. Hivatkozott az EBH2001. 526, EBH2002. 750, és a Pfv.V.21.996/2006/5., Pfv.V.22.170/2007/6. számú eseti döntésekre. Álláspontja szerint nem került sor a részéről a tények kirívóan okszerűtlen értékelésére, lényeges anyagi vagy eljárási szabálysértésre. Ilyen tény vagy körülményt a keresetlevél sem konkretizál. A felperes a polgári bíróságtól igényli a büntetőeljárásban hozott határozatok, illetve azokkal kapcsolatos egyes eljárási cselekmények törvényességének felülvizsgálatát, noha ez nem tartozik a polgári bíróság hatáskörébe. Az ügyességi jogkörben okozott kár megtérítése iránti perekben a bíróság feladata nem a sérelmezett büntetőjogi döntések érdemi felülvizsgálata. Köztudomású, így különösebb bizonyítást nem igényel, hogy a büntetőeljárás alatt állás ténye hátrányos a felperes társadalmi megítélésére. A felperes azonban nem merőben alaptalanul állt büntetőeljárás hatálya alatt, a gyanúsított kihallgatásához és a vádemeléshez a nyomozás adatai alapot szolgáltatottak, amely a felperes felróható magatartására utal. Márpedig a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és megállapította, hogy a 900.000 forint le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli. Az ítélet indokolásában kifejtettek szerint az elsőfokú eljárás során a bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően több alkalommal felhívta a felperest annak előadására, hogy az alperesnek mely magatartását tartja jogellenesnek, a kártérítést mely tényekre alapítja, és felhívta a bizonyítási indítványai előterjesztésére is. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben kára származott. A felperes a bíróság felhívása ellenére a megadott határidőn belül nem tett nyilatkozatot, és bizonyítási indítványt sem terjesztett elő. Mindezeket értékelve azt kellett megállapítani, hogy a perben nem bizonyította: a büntetőeljárások során az alperes konkrétan milyen jogellenes magatartást tanúsított, illetve nem vagyoni kára konkrétan milyen személyiségi jogsérelem következtében állt elő, és azzal összefüggésben milyen kára keletkezett. Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperes azon álláspontjával, miszerint a büntetőeljárás során a megalapozott gyanú közlésekor, vagy a vádemeléskor nem követelmény, hogy a hatóság a teljes bizonyosság tudatában hozza meg döntését. Önmagában a tévesnek ítélt vádemelés nem elegendő a vádhatóság felróható magatartásának megállapításához. Ehhez az is szükséges, hogy megállapítható legyen a tények kirívóan okszerűtlen értékelése, vagy lényeges anyagi eljárási jogszabálysértés. Ilyenre konkrétan a felperes a perben nem hivatkozott, ezért a kereset jogalapját, az alperes jogellenes magatartását nem bizonyította. A keresete a jogalap hiányában nem volt megalapozott, így az összecszerűséget nem kellett vizsgálni.

Fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset teljesítését kérte. Érvelése szerint az alperes, illetve szervezeti egysége azzal a magatartásával, hogy alaptalanul tartotta vád alatt, megsértette a Be. 28. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét. Mulasztása kétségtelenül igazolja, hogy felróható módon, alaptalanul, koncepciós megfontolásból tartotta vád alatt. A keresetlevélben hivatkozott adatok kétséget kizáró módon bizonyítják az alperes kárfelelősségét. A büntetőeljárások megszüntetéséről

rendelkező bírósági határozatok, mint közokiratok kétséget kizáró módon bizonyítják, hogy az ügyészség elmulasztotta a Be. 28. § (1) bekezdésében és 29. §-ában rögzített törvényi kötelezettségét, és nem vette figyelembe, hogy a vád tárgyává tett cselekmények tekintetében büntetőeljárási akadály volt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján, valamint a 32/2003. (VIII. 28.) IM rendeletben foglaltak szerint, a perértékhez igazodó másodfokú perköltség megfizetését igényelte. Kiemelte: a bíróság által felmentéssel zárult büntetőeljárás önmagában nem elegendő a vádhatóság felróható magatartásának megállapításához. A felperes által megjelölt eljárásokban az ügyész jogi álláspontja végig következetes volt, ezen jogi állásponthoz való ragaszkodás az ügyész mérlegelési jogkörének eredménye, és nem tekinthető olyan jogellenes, felróható magatartásnak (kirívóan súlyos jogalkalmazási hibának), amely az alperes kártérítési felelősségének megállapítására alkalmas lehetne. A felperesnek a jogviszony alapjául szolgáló tények körében már a keresetlevélben meg kellett volna jelölnie: mely szervezet, milyen magatartásával okozati összefüggésben, milyen vagyoni és nem vagyoni hátránya keletkezett. Ha több, különböző eljárással kapcsolatosan érvényesít jogot, a követelésének alapjául szolgáló tényeket valamennyi eljárásra vonatkozóan külön-külön elő kell adnia, mert az egyes kárkötelmet keletkeztető magatartásokból eredően keletkezett hátrányok is csak az annak alapjául szolgáló eljárási cselekmények ismeretében értékelhetők. Mindezek hiányában az ügyészségi jogkör gyakorlása és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggés nem állapítható meg. A felperes a határozatok csatolásával még nem tett eleget a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettségének. Az ügyész kárfelelőssége a megvádolt személy bíróság általi felmentése esetén sem „automatikus”.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla a döntésével is egyetért, jogi indokait a következők szerint pontosítja, egészíti ki.

A felperes a keresetlevelében a Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontjára utalva azt adta elő, hogy „Alperes azzal a tevékenységével okozott jelentős nem vagyoni kárt, hogy 1999. január 1. napja óta folyamatosan, alaptalanul büntetőeljárás hatálya alá tart, amivel életemet súlyosan és tartósan megnehezíti...”. Ezt a kereseti tényállást erősítette meg a 24.P.22.790/2011/36. számú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatával: „...az ügyészség háttérhatalomként ellenséggként kezeli személyemet, és törvénytörő módon, koncepciók alapján folytatja az eljárásokat velem szemben. Ezt bizonyítja az is, hogy minden évben három büntető eljárást indít ellenem. Ez tartósan megnehezíti az életemet.” Az elsőfokú bíróság a per első tárgyalásán (19.P.20.790/2011/10. számú jegyzőkönyv) tájékoztatta a felperest, hogy a nem vagyoni kártérítés a személyiségi jogi jogsértés szankciója lehet, ezért a felperesnek azt is meg kell jelölnie, hogy mely személyhez fűződő jogai szenvedtek sérelmet. A felperes vállalta, hogy ennek eleget tesz, de nem jelölte meg a személyiségi jogi jogsértést, és a 36. sorszámú jegyzőkönyvben ugyan tett olyan nyilatkozatot, amely vagyoni kárára utal, az utolsó tárgyaláson mégis az írásbelivel egyezően tartotta fenn a keresetét.

Mindezek alapján arra kell következtetni, hogy a felperes tényelődása végül nem változott, az ügyészség zaklató magatartása miatt érvényesít igényt, mégpedig nem vagyoni kártérítés iránt, és a megjelölt négy büntetőeljárásra, azok eredményére a vele szembeni koncepciók eljárás bizonyítékként hivatkozik. Tévesen értékelte úgy az elsőfokú bíróság és az alperes is, hogy a felperesnek

négy külön káreseményen alapul a kártérítési igénye. A felperesnek valójában nincsenek halmazatban álló keresetei, a négy konkrét büntetőeljárás azon magatartás alátámasztására hivatott, mely a Be. 28. §-ában foglaltakból következően azt jelentené, hogy az ügyészség közvádlói szerepköréből kilépve, azzal visszaélve a személye elleni támadást valósít meg.

Az ítéletábra álláspontja szerint a felperes ekként figyelembe vett keresetének lehetséges jogalapja a Ptk. 349. § (1), (3) bekezdése, 339. § (1) bekezdése és 84. § (1) bekezdés e) pontja. Nincs ugyanis kizárva, hogy ilyen jellegű alperesi magatartás személyiségi jogi jogsértésnek minősüljön, köztudomásúan a becsület, az emberi méltóság, a testi és lelki egészség, a jóhírnév megsértését eredményezze.

Az ítéletábra abból indul ki, hogy ez a fajta magatartás nem hárítható el rendes jogorvoslattal. Ha ezen a módon az ügyészség valóban a felperes személyét támadta, úgy azt a felperes eredményes panasszal nem akadályozhatta volna meg. A panaszjog - melyet volt, hogy gyakorolt is - nem lett volna alkalmas a kár elhárítására.

Az ítéletábra végső soron egyetért a tekintetben az elsőfokú ítéletben foglaltakkal, hogy bizonyítottság hiányában utasítandó el a keresetet, de az előbbieken kifejtett értelemben vett kereset, és annál fogva, hogy a felperes által előadottak nem alkalmasak a bizonyításra.

A ... kerületi Ügyészség a B..... számú vádiratában csempészet vétségével és 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetével vádolta a felperest. Rendelkezésre áll a per iratai között a Legfelsőbb Bíróság Bfv..... számú, 2004. május 11-én kelt ítélete, melyben a felperes valóban felmentésre került a csempészet vétsége miatt emelt vád alól, a 2 rendbeli közokirat-hamisítás vonatkozásában azonban a bűnösségét megállapító első- és másodfokú határozatokat a Legfelsőbb Bíróság hatályában fenntartotta, és a kiszabott büntetést is arányban állónak tartotta a bűncselekményekkel. Nem lehet tehát ebből - mivel bűnösséget kimondó része is van a bírósági határozatoknak - olyan következtetésre jutni, hogy az ügyészség eljárása a felperes személye ellen irányuló támadás lett volna.

A számvitel rendje megsértésének vétsége tárgyában indult büntetőeljárást illetően a ... Bíróság számú végzéséből megállapítható, hogy a vádiratban foglalt tények a bíróság szerint is valósak voltak, azok eltérő jogi értékelésére került sor, és ez utóbbi vezetett a büntetőeljárás megszüntetéséhez. E végzés tartalmából önmagában levonható az a következtetés, hogy az ügyészség jogi álláspontja a Számviteli törvényt illetően téves volt, de a szakmai tévedésből még nem következik a felperes személye ellen irányuló támadás.

A felperes által bizonyítékként hivatkozott további két büntetőeljárás bizonyítás eredményeként zárult a felperes felmentésével. A bizonyítás eredményét nem lehet az eljárás korábbi szakaszára visszavetíteni. Nem állítható, hogy az eredmény előre világos, nyilvánvaló kellett, hogy legyen. Ezért önmagában a büntetőeljárásnak a felperes felmentésével való befejezése szintén nem alkalmas a felperes személye ellen irányuló támadás alátámasztására.

Az ítéletábra álláspontja szerint mindezekre tekintettel a kereset a felperes személye elleni támadás bizonyítottságának hiányában nem teljesíthető.

A Fővárosi Ítéletábra ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes másodfokú perköltségigénye nem alapos, mert a Pp. 75. §-a értelemben csak a felet képviselő ügyvéd, jogtanácsos, illetve szabadalmi ügyvivő

készkiadása és munkadíja, valamint egyéb meghatározott költség az, amely perköltséggént felszámítható. A Pp. 67. § (1) bekezdés d) pontja alapján a Legfőbb Ügyészség részéről eljáró ügyintéző (ügyész) munkadíjból álló perköltséget nem igényelhet, legfeljebb a Pp. 75. § (3) bekezdés szerint az igazolt útiköltsége megtérítését kérheti. Az alperesnek azonban ilyen igénye nem volt.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a költségmentessége folytán le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. november 11.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül: